

בפני: ראש ההרכב, נצ"ם רקפת לוי – גורדון
 השופטת, סניף תמר עמית
 השופטת, סניף מיכל שור - אדלר

משטרת ישראל
 באמצעות מחלקת משמעת

נגד

הנאשמים: רס"ר (משוחרר) [REDACTED]
 רס"ר (מושעה) [REDACTED]

גזר – דין

כללי

שני הנאשמים, ששירתו בתקופה הרלבנטית לכתב האישום במרחב דוד במחוז ירושלים, הורשעו על פי הודאתם בעבירה של מסירת דיווח כוזב בעניין הקשור בשירות במשטרה, עבירה לפי סעיף 11 לתוספת הראשונה לחוק המשטרה, התשס"ו – 2006.

כתב האישום:

להלן עובדות כתב האישום בו הודו והורשעו הנאשמים:
 החל מיום 1.12.17 התגוררו הנאשמים בדירה שכורה בשכונת קריית מנחם בירושלים. על פי החוזה עליו חתמו הנאשמים, בנפרד, עם בעל הדירה שכר הדירה החודשי עמד על 3,000 ₪ לכל אחד, דהיינו 6,000 ש"ח לכל הדירה לשניהם יחד. בפועל, הנאשמים סיכמו עם בעל הדירה כי מתוך הסכום שישלם כל אחד, 500 ₪ יהיו מיועדים להוצאות הדירה הנלוות ו-500 ₪ נוספים יהיו מיועדים לשיפוץ הדירה, כך שבעל הדירה יקבל בפועל 5,000 ₪, מכל אחד מהשוטרים ודמי השיפוץ, בסך 1,000 ₪ יוותרו בידי הנאשמים ולא יועברו לבעל הדירה. הנאשמים הגישו, כל אחד בנפרד, בקשה לסיוע משטרת בדור, כאשר בבקשתם רשמו, כוזב, כי שכר הדירה שמשולם על ידי כל אחד מהם בפועל הוא בשיעור של 3,000 ₪ בעוד שחלקו של כל אחד מהם בשכר הדירה עמד על 2,000 ₪ בלבד. בתאריך 24.12.17 הגיעו בקשותיהם של הנאשמים למטה הארצי ובמסגרת בדיקת הבקשות עלה חשד כי הנאשמים דיווחו דיווח כזה ולכן הבקשות לא אושרו ולנאשמים לא שולמה כל השתתפות בשכר הדירה.

טיעוני התביעה וראיותיה לעונש:

התובעת פתחה את דבריה באמירה כי מדובר בעבירה חמורה שעניינה טוהר מידות. כל נאשם הצהיר שהוא משלם מכיסו 3,000 ₪ לטובת השכירות למרות שבפועל שילמו רק 2,000 ₪. בכך ניצלו הנאשמים באופן ציני ומכווער את הסיוע שנותנת המשטרה, כגוף רווחתי, לשוטרים בכדי להקל עליהם את התמודדות עם השירות הקשה במשטרה, בפרט במחוז ירושלים. התנהגותם של הנאשמים לא הייתה תמימה אלא הם ניסו להרוויח עוד כסף מהמשטרה, באופן שמבטא זלזול, חוסר לויאליות וחוסר הערכה וכבוד למאמצים שעושה הארגון כדי לסייע לאנשיו.

התובעת הדגישה כי העובדה שלא הועבר כסף מהמשטרה לנאשמים לא יכולה להיזקף לזכותם שכן השקר התגלה בבדיקה ואלמלא היה מתגלה, הכסף היה מועבר ומשולם להם. התביעה ביקשה למצות את הדין עם הנאשמים בכדי שהשוטרים, וגם הציבור, יבינו שהמשטרה לא תעבור לסדר היום כשיתגלה ששוטר רימה או ניסה לרמות בדיווח כזב.

באשר לנאשם 1 הביאה התובעת לידיעת בית הדין כי הוא גויס בנובמבר 2016 ופוטר בפברואר 2019, בעקבות תיק זה. לא קיבל הערכות תקופתיות במהלך שירותו וגם לא נרשם לחובתו כל רישום משמעתי. מאחר ונאשם זה כבר פוטר מן החיל עתרה התובעת להשית עליו עונש של נזיפה חמורה וקנס אותו השאירה לשיקול דעת בית הדין.

באשר לנאשם 2 הביאה התובעת לידיעת בית הדין כי הוא גויס בשנת 2012 והושעה בגין תיק זה. בשנת 2013 הוערך תפקודו כ"עולה על הדרישות 3" ונכתב לגביו שיש לו תפוקות וגם מוטיבציה להתקדם. בשנת 2015 הוערך תפקודו כ"עולה על הדרישות 2" ונכתב לגביו שהוא "שוטר איכותי, מקצועי עם ראש גדול". בשנת 2016 הוערך תפקודו כ"גבוה בהרבה מהדרישות 2" ונכתב שהוא "שוטר ממושמע, מקצועי, ממלא תפקידי עוזר סמל, מסייע לקידום מטרות היחידה ע"י ניהול השוטרים ולמרות הבעיות האישיות שלו מתפקד בצורה רואיה ומהווה דוגמא". אין לו כל רישום משמעתי. התובעת עתרה להשית על נאשם זה עונש של נזיפה חמורה והורדה בדרגה לתקופה של חצי שנה, חודשיים ממנה בפועל והיתרה על תנאי. התובעת הדגישה סימולציה שכרית לפיה אם יורד בדרגה, תופחת משכורתו של נאשם 2 בסך של 1,440 ₪ לחודש.

התובעת הסבירה את עתירה לעונשים בכך שעליהם לבטא את הסלידה הארגונית ממעשי הנאשמים ואת הצורך לשמירה קפדנית על ערך אמירת האמת. לדבריה, אילו נאשם 1 לא היה מפוטר, גם לגביו הייתה התביעה מבקשת עונש של הורדה בדרגה, שהוא, לדעתה, העונש שירתיע שוטרים אחרים מלבצע עבירות דומות. התובעת ציינה כי במסדרת ההסדר שנעשה במח"ש, שילם כל אחד מהנאשמים קנס בגובה של 3,000 ₪.

טיעוני ההגנה וראיותיה לעונש:

נאשם 1 ייצג את עצמו בדיון, הביע הערכה לתביעה על ניהול הדיון והביע צער על כל מה שנעשה, לדבריו, בתום לב ומתוך חוסר הבנה. הנאשם הסביר כי הוא מייצג את עצמו מאחר ואין לו כסף לשלם לעורך דין. אחרי פיתורו מהמשטרה אינו יודע עדיין איפה יעבוד וכעת הוא מתפרנס משיעורי כדורגל. הוא נשוי ויש לו שלושה ילדים אותם מגדל לערכים. עשה טעות וברור לו שעליו לשלם עליה אך ביקש את התחשבות בית הדין במצבו האישי והכלכלי.

סנגוריו של נאשם 2 הדגיש את שירותו המצויין, את ההערכות הטובות שקיבל ואת הבית ממנו הוא מגיע, משפחה שבניה משרתים בכוחות הביטחון וקרוב משפחתו אף נפל על הגנת המדינה. לדברי ההגנה, המקרה נבע מתמימותו של הנאשם ואת האשמה למקרה יש לחלק באופן שווה – שליש באשמת נאשם 1, שליש באשמת נאשם 2 ושליש באשמת המערכת שבגלל חוסר בהירות במילוי טפסי הבקשה עלולה לאבד את טובי השוטרים. באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם – הוא נשוי, אשתו חולת לב ונמצאת בסכנת חיים תמידית. הבושה שנגרמה לנאשם בפרט ולבני משפחתו בכלל היא רבה – הוא סובל מנידוי חברתי ומשמועות בלתי פוסקות וגם מצבו הכלכלי קשה מאד. נאשם 2, בדבריו בפני בית הדין, לקח אחריות על מעשיו, תיאר את שירותו הטוב במשטרה והזכיר את הערכותיו התקופתיות הטובות. הוא אוהב את המשטרה ורוצה להמשיך לשרת בה על מנת להמשיך ולהוכיח את עצמו. אשתו עברה כבר שלושה ניתוחי לב והניתוח הבא מתוכנן לסתיו הקרוב. לדבריו, יכול היה לעבור לשרת בצפון הארץ אך המשיך לשרת בירושלים

מאחר וחש תחושת אשמה לרצח השוטר האיל סתאוי, שהחליף משמרות עם הנאשם, שנסע לחו"ל, ונרצח.

דין

שוטר הוא שוטר בכל עת ובכל שעה ומשכך מצופה מכל שוטר למלא את ייעודו בכל עת ובכל מצב. כך גם מצופה ואף נדרש מכל שוטר לנהוג בכל אורחותיו בהתאם לערכי המשטרה ולשמש דוגמה אישית לכלל הציבור.

"אנו השוטרים נקפיד על אמינות, ניקיון כפיים וטוהר המידות ונפעל כפי שהיינו מצפים שיפעלו כלפינו בנסיבות דומות. נפעל בכל הליכותינו כך שנתפרש באופן טבעי כמופת לשמירה על היושר, היושרה וטוהר המידות"

כך מוגדר ומוסבר הערך "יושר וטוהר המידות" בערכי משטרת ישראל. למותר לציין שדיווח כוזב אינו בא בקהל של זה.

לא אחת ציין בית הדין כי אמינות הדיווח היא אבן יסוד בעבודת המשטרה ובלעדיה לא תוכל המשטרה למלא את ייעודה באופן המיטבי. האמון בדיווחי השוטרים הוא חיוני לתפקוד המשטרה שכן לא אחת נדרשים מפקדים ושוטרים לקבל החלטות, לעיתים על אתר, אך בהסתמך על דיווחים אלו. זאת ועוד, הסמכויות הנרחבות שניתנות לשוטרים, במסגרת החוק, לשם מילוי תפקידם והאמצעים המוענקים להם צועדים יד ביד עם האמון שכל שוטר יידע להפעיל את סמכויותיו ולמלא את תפקידו ברוח ערכי הארגון. מעבר לכך, אמון הציבור ובכלל זה אמון המערכות החוץ משטרתיות בטוהר פעולותיהם של השוטרים מהווים נדבך חיוני לקיום ומימוש ייעוד המשטרה במסגרת אכיפת החוק והשמירה על שלום הציבור ובטחונו.

הנאשמים שהודו בדיווח כוזב לעניין גובה שכר הדירה ששולם על ידם הפרו את האמון שנתן בהם הארגון, שינהגו בכל אורחותיהם כנדרש וכמצופה מכל שוטר לובש מדים, ביושרה ובאמינות. כאשר מדובר בקבלת הטבה כספית נוספת של השתתפות בשכר דירה, הטבה שהארגון בחר לתת לשוטרים, ניצול לרעה של ההטבה למטרת רווח אישי עתידי היא מקוממת ואף עלולה להביא לשלילת ההטבה ובכך לפגוע בציבור רחב של שוטרים ישרי דרך. מצאנו טעם בדברי התובעת שציינה כי התנהגות הנאשמים מבטאת זלזול, חוסר לויאליות וחוסר הערכה וכבוד לארגון ולמאמצים שהוא עושה לסייע לשוטרים.

עוד יש לציין כי התנהגות מעין זו פוגעת בתדמית המשטרה שכן עלול מאן דהוא, בין אם זה בעל הדירה או כל אדם אחר שהעניין נגלה לו, לחשוב כי נורמות התנהגות פסולות של עיוות האמת ודיווח כוזב נהוגות בקרב לובשי המדים, ואם כך אלה פני הדברים אמינותם של כל המשרתים במשטרה מוטלת בספק. למותר לציין כי בהלך רוח שכזה יש פגיעה קשה באמון הציבור במשטרה, אמון שהוא חיוני לתפקודה ולמילוי משימותיה.

עם זאת, בבואנו לגזור את הדין עלינו לשים על כפות המאזניים אף את השיקולים לקולא ובראשם הודאת הנאשמים בטעותם ולקיחת האחריות. עוד נתנו דעתנו לעובדה כי נאשם 1 התגייס לחיל בחודש נובמבר 2016 ופוטר עקב האירוע שלפנינו בחודש פברואר 2019. לא נמצאו לגביו הערכות תקופתיות ועברו המשמעותי נקי.

נאשם 2 התגייס לחיל בשנת 2012 והושעה מהשירות בגין תיק זה. בהתייחס לטיב שירותו הוצגו בפנינו הערכות תקופתיות טובות מאוד כשבאחרונה משנת 2017 הוערך בציון "תפקוד גבוה בהרבה מהדרישות 2" ומפקדו כתב עליו את הדברים הבאים: "שוטר ממושמע ומקצועי הממלא

תפקידי עוזר סמל. מסייע לקידום מטרות היחידה על ידי ניהול השוטרים. למרות בעיותיו האישיות מתפקד בצורה ראויה מאוד. מהווה דוגמה לחבריו". הסנגור סיפר על משפחתו של נאשם 2 שהיא משפחה שכולה, כל אחיו שירתו בצבא וחלקם ממשיכים בשירות קבע. הסנגור הסביר כי השירות במשטרה מהווה, מעבר למקור פרנסה, מקור לגאווה וכבוד במשפחה בכפר ומאז האירוע והשעייתו מהשירות סובל נאשם 2 מנידוי חברתי שפוגע בו ובמשפחתו. גם עברו המשמעתי של נאשם 2 נקי והדבר ראוי לציון על רקע שנות שירותו שכולן היו בהר הבית וכראש משמרת בשנתיים האחרונות לשירותו. הנאשם סיפר על חשיבות השירות בהר הבית עבורו במיוחד לאחר ששוטר שהחליף אותו במשמרת נרצח במהלך אותה המשמרת. כן לקחנו בכלל חשבון את הנסיבות המשפחתיות של כל אחד מהנאשמים כפי שהוצגו בפנינו במהלך טיעוניהם. עוד מצאנו כי יש לתת משקל להסדר המותנה שעליו חתמו הנאשמים עם מח"ש ושבמסגרתו כל אחד מהם שילם קנס בסך 3,000 ש"ח.

במסגרת עתירתה לעונש אבחנה התובעת בין שני הנאשמים והסבירה כי לגבי נאשם 1 שפוטר מהחיל עותרת התביעה להשתת עונש של נזיפה חמורה וקנס לשיקול דעת בית הדין, ואילו לגבי נאשם 2 עותרת התביעה להשתת עונש של נזיפה חמורה והורדה בדרגה אחת לתקופה של חצי שנה מתוכה חודשיים בפועל והיתר על תנאי. התובעת הבהירה כי אילו לא פיטוריו של נאשם 1 הייתה התביעה עותרת אף לגביו להשתת עונש של הורדה בדרגה. לדבריה, בעתירה זו יש לבטא את הסלידה הארגונית ממעשי הנאשמים כמו גם הצורך בשמירה קפדנית על ערך אמירת האמת. באשר לנאשמים, עמדת נאשם 1 הייתה שכל עונש שיוטל מקובל עליו ואילו לגבי נאשם 2 ביקשה ההגנה לקצר את משך ההורדה בדרגה ולהשית את כולו על תנאי.

רואים אנו עין בעין עם עמדת התביעה באשר לרכיבי העונש. תכלית הדין המשמעתי והצורך בהעברת מסר ברור ונחרץ בדבר החשיבות שיש בשמירה על טוהר המידות ואמירת האמת מחייב השתת עונש הצהרתי ומוחשי. עם זאת, לאור כלל השיקולים לקולא כפי שפורטו לעיל מצאנו כי ניתן להקל קמעה מעמדת התביעה בקביעת משך ההורדה בדרגה ולא יהא בכך כדי לגרוע מעוצמת המסר הנדרש כמו גם משיקום אמון הציבור.

סוף דבר

לאור כל האמור לעיל החלטנו לגזור על הנאשמים את העונשים הבאים:
לגבי נאשם 1:

- נזיפה חמורה
- קנס בסך 1,000 ש"ח שישולם בשני תשלומים שווים ורצופים.

לגבי נאשם 2:

- נזיפה חמורה
- הורדה בדרגה אחת לתקופה קצובה של שישה חודשים מתוכם חודש אחד בפועל והיתר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור הנאשם עבירה על סעיף 11 לתוספת במשך שנה מהיום ויורשע בגינה במהלך התקופה או לאחריה.

ניתן והודע היום, 23 ביולי 2019, כ' בתמוז תשע"ט, בנוכחות הצדדים.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

שופטת _____ ראש ההרכב _____ שופטת _____
סניץ תמר עמית נצי"ם רקפת לוי-גורדון סניץ מיכל שור אדלר